

FOTÓMŰVÉS ZET

FOTÓMŰVÉS ZET

#BEMUTATVA URBÁN ADÁM #KIÁLLÍTÁS GILLES ROUDIÈRE #TÁVLATOK PETRÁNYI ZSOLT #GYŰJTEMÉNYEK
SOMLÓI-SPENGLER #MEGÓRIZVE VIDÉKI STUDIÓK #MAGYAR FOTÓTÖRTÉNET 1920 #GYŰJTÉS KRISTÓF GABRIELLA
#SZÍN GRUYAERT #ELEMEZVE KECSKÉS PÉTER #VÁSÁR LONDON #RECENZIO ATA KANDÓ #TECHNIKA ROYER SAVOY

LXII. évfolyam
2019. 2. szám

Ára:
920 Ft

25nka
Nemzeti Kulturális Alap

Albertini Béla (1940)

Fotótörténész, fotóesztétikai egyetemi doktor (1979), a művészettörténet kandidátusa (1984), professor emeritus (Kaposvári Egyetem), Apáczai Csere János-díjas (2009), Németh Lajos-díjas (2010).

Bata Tímea (1976)

Etnográfus, muzeológus. Az ELTE történelem és néprajz szakán végzett, majd a Pécsi Tudományegyetemen doktorált. 2005 óta a Néprajzi Múzeum Fényképtárának muzeológusa. A múzeum fényképgyűjteményére épülő publikációi elsősorban a második világháború előtti időszakból származó fotóanyagokkal foglalkoznak. Munkáiban kutatói / fotós hagyatékokat (Huszka József, Szinte Gábor, Gunda Béla, Weissbach Rilly és testvére), egyes néprajzi területek és témák korszakra vonatkozó vizuális dokumentációját (Ormánság, Békés megye; a múzeum zsidó vonatkozó felvételei) dolgozza fel; illetve a „magyaros” stílusú fotografiai örökség egy-egy szeletét elemzi.

Ébli Gábor (1970)

Esztéta, az ELTÉN szerzett PhD fokozatot. Kutatási területe a múzeumügy és a kortárs művészet magángyűjtése. *Múzeumánia. Egy kulturális élménygyár európai modelljei* című könyve 2016-ban jelent meg a L'Harmattan kiadónál. 2006 óta a MOME Elméleti Intézetében tanít.

Farkas Zsuzsa (1957)

Művészettörténész. A Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria Fotóarchívumában dolgozik. Kutatási területe a 19. századi magyar képzőművészet. Többek között a *Festő-fotográfusok 1840–1880, Embermászoló* című kötetek, valamint számos fotótörténeti cikk szerzője.

Fejér Zoltán (1951)

Szabadúszó fotós. 1968 óta foglalkozik a fényképezés különféle alkotó módozataival. 1985 óta folytat fotótörténeti kutatásokat, ezekből eddig kilenc könyvet publikált. Lapunk munkatársa.

Kotzan, Anne (1961)

Szabadfoglalkozású publicista. Már tanulmányai idején kapcsolatba került a fényképezéssel, és több éven át dolgozott egy fotográfus mellett asszisztensként. Ma független szerzőként foglalkozik a fotóval. Szövegei főleg német szaklapokban jelennek meg: *foto-MAGAZIN*, *Photo International*, *Photopresse*, *Schwarz-weiss*. Kölnben él.

Kovács Gergely (1988)

Kovács Gergely, művészettörténész. A Magyar Elektrográfiai Társaság tagja. 2013 óta foglalkozik kortárs művészettel. Érdeklődésének homlokterében a videóművészet, a fotográfia, az elektrográfia, valamint ez utóbbinak az egyéb képzőművészeti műfajjal való kapcsolata áll.

Mészáros Márton (1995)

Mészáros Márton újságíró. 2014-től 2018-ig a *Népszava* kultúra rovatának szerzője, jelenleg szabadúszó. Rendszeresen publikál az *Új Szó* szlovákiai magyar napilapba, a *Filmvilág*, a *Premier*, az *Édes Anyanyelvünk* című nyomtatott havilapokba, valamint a *Kultúrpart* online kritikai magazinnak. 2013-ban az év diákújságírója elismeréssel, 2017-ben Ifjúsági Sajtódíjjal tüntette ki a Diákújságíró Egyesület. Rövidfilmeket rendez, több fotója a Magyar Távirati Iroda (MTI) tulajdonában áll, a hírügynökségi bizományos munkák mellett felvételei jelentek meg a *Népszava* és a *Múlt-kor* című lapokban. Az általa alapított kulturális közönségdíjat, az Arany Medál-díjat ötvennél több művész vehette át az évek során.

Petrányi Zsolt (1966)

Művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria Jelenkori Gyűjteményének vezetője. 1996 óta foglalkozik kortárs művészettel. Pályáját a Magyar Nemzeti Galériában kezdte, majd a Műcsarnokban folytatta, kurátorként. A dunaújvárosi Kortárs Művészetben művészeti vezetőként töltött évei után 2005-2011-ig a Műcsarnok igazgatója volt. 2011 óta dolgozik újra Magyar Nemzeti Galériában. Fotografiai iránti érdeklődése a kilencvenes évektől folyamatos, több cikket írt a témában, illetve kiállítást rendezett magyar és külföldi fotóművészeknek.

Somogyi Zsófia (1978)

2003-ban végzett az ELTE művészettörténet–esztétika szakán. 2003-2007 a Dorottya Galéria munkatársa. 2007-2009 az Oktatási és Kulturális Minisztérium Kállai-ösztöndíjasa. 2007 óta a Bálint Ház munkatársa. 2007-ben a Frac Lorraine (Metz, Franciaország) ösztöndíjasa. 2008-óta a KREA Iskola óraadó tanára. Kurátori és műkritikusi tevékenységének fókuszában a személyes fotó és az emberi jogi kérdéseket, társadalmi problémákat felvető kortárs fotográfia áll.

Somosi Rita (1980)

Művészettörténet és kulturális menedzsmentet tanult. Kurátorként dolgozik és kortárs művészetről publikál, különös tekintettel a fotóművészetre és kortárs ékszerre. A VILTIN Galéria munkatársa, a Budapest FotóFesztivál kurátora.

Szentirmay Réka (1984)

Szentirmay Réka szociálpolitikusi diplomáját az ELTE-n szerezte. 2017-ben fotóesztétaként végzett a Leideni Egyetemen. Jelenleg kiadványszerkesztőként, valamint szabadúszó kurátorként és projektmenedzserként dolgozik a dokumentarista fotográfia világában. Fő érdeklődési területe a médiaarcheológia.

TARTALOM

SOMOSI RITA: A függöny mögött Dokumentarizmus és társadalomábrázolás Urbán Ádám sorozataiban	4
SOMOGYI ZSÓFIA: Sűrű köd van ott, és az eltűnt idő Gilles Roudière fotóiról	20
PETRÁNYI ZSOLT: Tájkép – csata után? Magyar tájképfotó kiállítás a Kiscelli Múzeumban	30
ÉBLI GÁBOR: Magyarországi, regionális és egyetemes kontextus Fotó alapú műalkotások Somlói Zsolt és Spengler Katalin gyűjteményében	42
BATA TÍMEA: Vágtalanul A Néprajzi Múzeum vidéki fényképészműtermeinek gyűjteményéről	54
ALBERTINI BÉLA: Magyar fotótörténet 1919. augusztus – 1941. június; 4. rész	64
FARKAS ZSUZSA: Magyar fényképgyűjtők Beszélgetés Kristóf Gabriellával	70
ANNE KOTZAN: Harry Gruyaert – Képek vonzásában	78
KOVÁCS GERGELY: Gondolatok Kecskés Péter művészetéről <i>Architects of Dusk versus the Envoys of Light</i> című fotósorozata és videója kapcsán	88
SZENTIRMAY RÉKA: Photo London 2019	98
MÉSZÁROS MÁRTON: Elmaradt aranykoszorú – recenzió	108
FEJÉR ZOLTÁN: Szavojai fényképezőgép	114
Kiállításajánló	120

SZENTIRMAY RÉKA

PHOTO LONDON 2019

Részlet a Howard Greenberg Gallery (New York) kiállításából a Photo London során, 2019 © Photo London

A Contrasto Galleria (Milánó) falai a Photo London során, 2019 © Photo London

A *Photo London* ötödik, eddigi legnagyobb kiadása 2019. május 16. és 19. között került megrendezésre a londoni *Somerset House* 18. századi épületében.

A Temze-parti neoklasszikus palota remek kiállításával egész évben kiváló célpont a fényképészet szerelmeseinek, de koronájának díszé kétségkívül a májusi vásár. Idén **139 galéria** kínálta portékáit, köztük a legnagyobbak, úgymint a berlini *Camera Works* vagy a *Howard Greenberg Galéria* New Yorkból. A kiállítók mellett könyvkiadók, szóló kiállítások és installációk is helyet kaptak. Mindent összefoglalva közel **200 látónivalóval** nézhetett szembe a közönség, nem említve a kapcsolódó szatellit-rendezvényeket. A fesztivál életműdíjával (*Master of Photography*) idén **Stephen Shore-t** (1947) tüntették ki.¹ Amennyiben az embernek csak egy nap áll rendelkezésére, a vásárt bejárni komoly logisztikai kihívás. A szervezés szerencsére brit precizitással történt, habár akadtak a térkép alapján nehezen megtalálható, rejtett kincsek az épület pincerendszerében.

Fotókritikai, fotóelméleti és fotótörténeti folyóirat.
Alapították 1966-ban, a Magyar Fotóművészek Szövetsége kezdeményezésére,
az 1958-tól kiadott Fényképművészeti Tájékoztató utódként. Megjelenik évente négyszer.

FŐSZERKESZTŐ Surányi Mihály

TISZTELETBELI FŐSZERKESZTŐ Tímár Péter (1990-2016 között)

A SZERKESZTŐSÉG POSTACÍME 1088 Budapest, Szentkirályi utca 32/B.

TELEFON +36-30-593-60-91

E-MAIL info@fotomuveszet.net

KIADÓ Kortárs Művészetért Alapítvány. A kiadásért felel: Surányi Mihály

A folyóiratot a Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtára, a Nemzeti Kulturális Alap
és az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatja.

KIEMELT FORGALMAZÓK LAPKER Zrt. hálózata, INMEDIO és Relay szaküzletek, Irók Boltja,
Mai Manó Ház, Ludwig Múzeum, Múcsarnok, FUGA.

ÉVES ELŐFIZETÉSI DÍJ 3680 Ft

EGY SZÁM ÁRA 920 Ft

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírlap Igazgatóság,

Postacím: 1900 Budapest

Előfizethető és megrendelhető:

e-mail-en hirlapelofizetes@posta.hu címen,

illetve a Magyar Posta webshopjában, a következő linken:

<https://eshop.posta.hu/storefront/hirlapok/m-veszet-es-kultura/fotom-veszet/prodB041021.html>,

valamint telefonon a 06-1/767-8262 számon.

OLVASÓSZERKESZTŐ Ádám Anikó

SZAKMAI TANÁCSADÓ Csizék Gabriella

GRAFIKAI TERVEZÉS Halász Gabi

NYOMÁS Prospektus Nyomda, Veszprém. Felelős vezető: Szentendrei Zoltán

HU ISSN 0532-30-10

A művészi fényképeket honorárium fizetése nélkül, a fotográfusok/jogtulajdonosok szíves hozzájárulásával közöljük. A képalírásokat illetően a szerzők, illetve jogtulajdonosok elvárásait követjük. Eszerint közlünk, illetve nem közlünk technikát, méretet, keletkezési dátumot és egyéb adatokat. Ha képeket idegen nyelvű képcímmel-képalírással kapunk, azt általában nem magyarítjuk, hogy ezzel ne nehezítsük a közölt képnek az eredetijével való későbbi azonosíthatóságát.

